

Zevenbergen, 22 mei 2018

Telefoon (0168) 32 91 30
Fax (0168) 32 87 35
E-mail info@nav.nl
Website www.nav.nl
Twitter @NAV_AkkerBouwer

Zienswijze Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) op het ontwerpbesluit ten behoeve van de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn en enkele andere wijzigingen per 1 januari 2019 en deels per 1 januari 2020 in de regelgeving.

De voorgestelde wijzigingen in het Besluit gebruik meststoffen (Bgm) en in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet zijn:

1. Aanscherping eisen vanggewas mais (per 1/1/2019);
2. Aanpassing uitrijdperiode vaste storrijke mest op grasland op klei en veen en drijfmest op bouwland (per 1/1/2019);
3. Aanpassingen in regels scheuren grasland (per 1/1/2019);
4. De andere wijzigingen zien op een voorgestelde aanpassing van de definitie van compost, en aanpassingen van beheerscontracten voor natuurgronden en overige gronden.
5. Enkele wetstechnische correcties.

De NAV geeft in onderstaande tekst haar zienswijze op voorgestelde wijzigingen 1 en 4.

1. Aanscherping eisen vanggewas mais per 1-1-2019

Een van de maatregelen uit het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (2018-2021) is gericht op het vergroten van de kans van slagen van een vanggewas dan wel volggewas dat nutriënten op effectieve wijze vastlegt, teneinde het risico op nitraatuitspoeling te verminderen. Tot op heden was vastgelegd dat na de teelt van maïs een vanggewas moet worden geteeld. In de praktijk wordt het vanggewas vaak dusdanig laat ingezaaid als gevolg van de late oogst dat dit vanggewas niet meer goed tot ontwikkeling komt en daarmee de stikstof niet goed kan vastleggen voorin het volgende seizoen geteelde gewassen. Dit is vooral het geval wanneer de oogst van de maïs laat in het groeiseizoen (na 1 oktober) plaatsvindt. Om deze situatie te verbeteren, wordt nu voorgeschreven dat op zand- en lössgronden direct aansluitend aan de teelt van maïs, en uiterlijk op 1 oktober, een vanggewas moet worden geteeld. Dit kan door tijdens of direct na de teelt van maïs een vanggewas in te zaaien. Ook wordt de mogelijkheid opgenomen om na de teelt van maïs, en uiterlijk op 31 oktober, een gewas in te zaaien dat dient als hoofdteelt. Deze hoofdteelt wordt dan in het volgende jaar geoogst. Indien de landbouwer van de mogelijkheid van een hoofdteelt gebruik wil maken, moet daarvan uiterlijk op 1 oktober van het desbetreffende jaar melding worden gedaan aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Dit om bij inspectie van het perceel gedurende de maand oktober te kunnen beoordelen of aan de eisen wordt voldaan. Voor zowel het vanggewas als de hoofdteelt geldt dat dit alleen gewassen mogen zijn die bij ministeriële regeling zijn aangewezen. De volledige lijst van de geschikte vanggewassen en geschikte hoofdteelten wordt vastgelegd in de uitvoeringsregeling gebruik meststoffen.

De mogelijkheid om een volggewas als hoofdteelt te telen zal in de praktijk naar verwachting vooral gebruikt worden voor wintergranen. Door deze gewassen uiterlijk op 31 oktober in te zaaien, komen deze gewassen voor de winter voldoende tot ontwikkeling om nog een zekere

hoeveelheid stikstof vast te leggen. Deze optie zal naar verwachting vooral door bedrijven in de biologische sector worden benut. De verplichting tot het telen van een vanggewas of een hoofdgewas als volgteelt geldt voor alle categorieën maïs, dus ook voor suikermaïs, corn cob mix (CCM), korrelmaïs en maïskolvensilage (MKS).

Zienswijze NAV:

Bij bepaalde soorten maïs is onderzaai van gras (opgenomen in de lijst van vanggewassen) niet uit te voeren. Bij de teelt van korrelmaïs, Corn Cob Mix (CCM), maïskolvensilage (MKS) en suikermaïs blijft er een grote hoeveelheid plantenresten achter. Die verstikken gemakkelijk het vanggewas en dan heeft het vanggewas zijn functie verloren. Daardoor is onderzaai van gras als vanggewas niet mogelijk. Ook zal aanwezige stikstof in de bodem worden vastgelegd door bacteriën bij de vertering van stro, vooral als er meer stro is zoals bij korrelmaïs. Alleen voor snijmaïs is onderzaai van gras als vanggewas mogelijk. Wanneer akkerbouwers biologisch boeren is het onderzaaien van een vanggewas tijdens de groei van de maïs in de praktijk onhaalbaar daar de maïs middels mechanische onkruidbestrijding wordt ontdaan van onkruiden. Echter zal deze mechanische onkruidbestrijding ook het ingezaaide vanggewas vernietigen. In de praktijk betekent dit dat alleen een vanggewas na de oogst voor CCM, MKS suikermaïs en biologisch geteelde maïs mogelijk is. Hierbij kan als vanggewas ook een volgteelt met wintergraan (b.v. wintertarwe, triticale, wintergerst) worden gerealiseerd. Voor snijmaïs en biologisch geteelde maïs is 31 oktober haalbaar als uiterste inzaaidatum voor het vanggewas. **Het uiterste tijdstip van inzaai (31 oktober) is in de praktijk niet haalbaar voor CCM, MKS en suikermaïs vanwege de latere oogst (medio november-medio december). De NAV pleit dan ook voor een aanpassing van de uiterste inzaai datum van 31 oktober naar 15 december voor CCM, MKS en suikermaïs.**

4. Voorgestelde aanpassing van de definitie van compost, en aanpassingen van beheerscontracten voor natuurgronden en overige gronden:

Voor natuurterrein met de hoofdfunctie natuur en voor grond anders dan natuurterrein en landbouwgrond (overige grond), zijn in het Bgm voorschriften opgenomen over het gebruik van dierlijke meststoffen, herwonnen fosfaten, compost en overige meststoffen. Uitgangspunt is dat de genoemde meststoffen niet gebruikt mogen worden op natuurterrein of overige grond. Eén van de uitzonderingen daarop geldt voor het gebruik van dierlijke meststoffen of compost op natuurterrein waarop een beheer wordt gevoerd gericht op de instandhouding van natuurwaarden. Het gebruik van de dierlijke meststoffen of compost moet dan in overeenstemming zijn met de aan het beheer verbonden beperkingen. In het algemeen vindt de verantwoording van de hoeveelheid meststoffen die op natuurterrein of overige grond wordt aangewend plaats door middel van de hoeveelheid stikstof en fosfaat. Deze stoffen kunnen zowel afkomstig zijn van dieren die op de grond worden geweid als van meststoffen die op de grond zijn uitgereden. Om beter te kunnen nagaan of het gebruik van dierlijke meststoffen of compost in overeenstemming is met de aan het beheer van de grond verbonden beperkingen, dient sprake te zijn van beperkingen, uitgedrukt in kilogrammen stikstof en fosfaat. Daarbij gaat het om de emissie door het totaal van beweiding en bemesting door uitrijden van meststoffen. Op overige grond ligt de wenselijke hoeveelheid dierlijke meststoffen en compost doorgaans lager dan op landbouwgrond. In het Bgm zijn voor overige gronden gebruiksnormen voor stikstof en fosfaat opgenomen. Daarbij geldt voor overige grond die grasland of bouwland is een hogere gebruiksnorm. Daarbij wordt tot nu toe geen onderscheid gemaakt tussen beide soorten land. De huidige norm van 80 kg per hectare is voor grasland laag en voor bouwland hoog. Met dit besluit wordt de gebruiksnorm voor grasland en bouwland gedifferentieerd, omdat de fosfaatbehoefte op grasland hoger ligt dan die op bouwland. Bij bouwland wordt uitgegaan van vruchtwisseling. De fosfaatgebruiksnorm voor overige grond zijnde grasland wordt 90 kilogram fosfaat per hectare per jaar. **De fosfaatgebruiksnorm voor overige grond zijnde bouwland, wordt vastgesteld op 60 kilogram per hectare per jaar. Voor deze normen wordt aangesloten bij de fosfaatgebruiksnormen voor landbouwgrond bij fosfaattoestand neutraal. De norm voor stikstof blijft gelijk aan de maximale gebruiksnorm van stikstof uit dierlijke mest volgens de Nitraatrichtlijn (170 kg per hectare per jaar).**

Zienswijze NAV

De NAV is van mening dat gezien de stijgende fosfaattekorten, de vele onduidelijkheden omtrent de gedragingen van fosfaat in de bodem, het niet voorhanden hebben van wat nu de optimale fosfaatbodemtoestand per gewastype/teeltplan dient te zijn en om geen opbrengstdervingen te krijgen gedurende de looptijd van het zesde actieprogramma er minimaal **70 kg fosfaat aangewend kan worden ingaande 1-1-2019**.

Voor nadere informatie of toelichting kunt u contact opnemen met Geert Dubbem, portefeuillehouder Mineralen in het landelijk NAV-bestuur, tel. 06-19633382, email geert.dubben@gmail.com